

Eerste Amsterdamse sacramentsprocessie sinds 1578

Een unieke gebeurtenis gaat plaatsvinden in hartje Amsterdam, als mgr. Punt op 13 juni in een processie het Allerheiligste van de Keizersgracht naar het Begijnhof draagt. Deze eerste openbare processie sinds 1578 vindt plaats ter viering van het 150-jarig bestaan van de O.L.Vrouwekerk aan de Keizersgracht.

12-6-2004

Je valt toch een beetje stil wanneer je van de drukke Rozengracht - waar om de paar minuten een tram voorbijraast – bij de Keizersgracht de hoek omgaat en na een kleine honderd meter de O.L.Vrouwekerk binnentreedt. Op je netvlies staan nog de beelden van de hoge Westertoren, het standbeeldje van Anne Frank en vooral veel toeristen, maar hier komen de warme kleuren van glas-in-lood en rijkbeschilderde neogotische pilaren, wanden en plafond je tegemoet. Een van de opvallendste ‘bezittingen’ van de kerk is het Maria-altaar met de icoon van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand. Nadat paus Pius IX in 1866 de redemptoristen de opdracht gaf deze icoon en de verering ervoor bekend te maken, werd in deze kerk het eerste Maria-

altaar ter ere van O.L.Vrouw van Altijddurende Bijstand gebouwd. De Kerk, die in 1854 bij het ernaast gelegen klooster in gebruik werd genomen, is tot 1985 in bezit geweest van de redemptoristen. Momenteel kerken de Syrisch-orthodoxe gemeenschap, de rooms-katholieke en de Surinaamse r.-k. gemeenschap er. Na het vertrek van de redemptoristen is de pastorale zorg voor de r.-k.-gemeenschap toevertrouwd aan priesters van het Opus Dei. Nu de kerk 150 jaar oud is, is het tijd te vieren, vertelt Eugen Graas van het kerkbestuur over het opmerkelijke initiatief.

Blij

“Je kunt een jubileum gebruiken als herdenking of gewoon als aardigheid vieren, maar ook als een getuigenis: wij zijn blij met ons katholieke geloof en willen dat laten zien. Lange tijd is dit niet mogelijk of gewoonweg taboe

geweest. Veel geloofsuitingen zijn immers in onbruik geraakt en onder katholieken was er een zekere schaamte voor hun geloof uit te komen. Maar hierin lijkt de laatste jaren verandering te komen. Kijk maar naar de viering van het 150-jarig herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland. De feestelijke dag ‘Katholiek met hart en ziel’ straalde weer een zeker katholiek zelfbewustzijn uit. En in 2002 werd in Utrecht sinds 1673 weer een processie gehouden met als motto: ‘Geloof mag gezien worden’. Tegen deze achtergrond ontstond bij ons het idee om het 150-jarig jubileum van de O.L.V.-kerk met een processie te vieren.”

Heilige Stede

“Bij de processie in Utrecht wordt de reliekschrijn van Sint Willibrord rondgedragen. Over welke vorm van processie er in Amsterdam passend

zou zijn, hoefden we niet lang na te denken: een Sacramentsprocessie, vanwege de rijke eucharistische traditie van Amsterdam die is ontstaan door het Mirakel van Amsterdam. Er komt bij dat het precies 500 jaar geleden is dat het feest van het Mirakel een hogere liturgische status kreeg. Paus Johannes Paulus II heeft n.a.v. dit jubileum een felicitatiebrief geschreven die tijdens de Stille Omgang afgelopen maart in de Amsterdamse kerken is voorgelezen. De route is dan ook van de Keizersgracht naar het Begijnhof, waar de katholieke gemeenschap al vanaf de Reformatie en het sluiten en afbreken van de kapel van de Heilige Stede, de gedachtenis van het Mirakel levend houdt. De bisschop van Haarlem zal in de processie voorgaan. Om kwart voor één vertrekken we, na de plechtige Eucharistieviering waarin mgr. Punt hoofdcelebrant is, naar het

Begijnhof, waar om half twee een afsluitend Lof begint. Op het Begijnhof wordt buiten een overdekt altaar opgesteld, want de kapel is veel te klein. Na afloop krijgen de mensen een kop koffie aangeboden.”

Bezieling

“Na 1578, het jaar waarin het Amsterdamse bestuur overging naar de Reformatie, werd de Mirakelprocessie verboden. Het zogeheten processieverbod maakte het voor katholieken ‘boven de rivieren’ lange tijd grotendeels onmogelijk dergelijke publieke godsdienstoefeningen te houden. Maar nu de wetswijziging in 1989 openbare religieuze manifestaties toestaat, willen we als jubilerende O.L.Vrouwekerk gebruikmaken van deze nieuwe mogelijkheid. Niet om te provoceren of als een teken van triomfalisme, maar als een eigentijdse voortzetting van de

eucharistische traditie in Amsterdam. Als leuze is gekozen: Amsterdam, Stad van de Eucharistie. Alle parochies in Amsterdam zijn uitgenodigd. Wij hopen dat de processie zal bijdragen aan een hernieuwde bezieling van het katholieke leven in en vanuit de hoofdstad. We willen er geen show van maken. Het gaat erom de eucharistische devotie te bevorderen, mensen in aanraking met God te brengen. Het is dan ook de opzet dat de processie liturgisch en devoot zal zijn. Tot nu toe hebben een aantal parochies van buiten de stad zich opgegeven om mee te doen. In de processie lopen ook de Syrisch-orthodoxe priester met zijn diakens mee. Zij zullen een evangelieboek meedragen en twee staven (stokken) met daarop een gouden zon met belletjes.”

Achter de schermen is men hard bezig alles voor elkaar te krijgen.

“We weten niet hoeveel mensen er komen. Veel parochies zullen eerst zelf de Eucharistie vieren en zich dan aansluiten bij de kerkgangers van de O.L.Vrouwekerk voor de processie. Het is een hele toer alles georganiseerd te krijgen”, vertrouwt Eugen Graas deze verslaggeefster toe, “want sinds eeuwen is er niet meer zoiets geweest.”

Activiteiten

In de aanloop naar de processie zijn de volgende activiteiten:

* Zaterdagavond 5 juni: Vocaal ensemble Capella Sancta Maria o.l.v. Enrique López zal sacramentshymnen van Thomas van Aquino ten gehore brengen in de O.L.Vrouwekerk. Aanvang 20.30 uur, toegang € 6,-.

* Maandagavond 7 juni: Casper Staal, conservator Museum Catharijneconvent in Utrecht, geeft

een lezing over de geschiedenis van de processiecultuur in de Noordelijke Nederlanden in Centrum De Oude Gracht (naast de kerk). Aanvang 20.15 uur, toegang € 2,-.

De Sacramentsprocessie begint op 13 juni om 12.45 uur bij de O.L.Vrouwekerk, Keizersgracht 220 te Amsterdam. Meer info op www.amsterdam.onze-lieve-vrouw.nl (zie links) en (020) 6732250.

Yvonne Koopman-Snep //
Katholiek Nieuwsblad

.....

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl/article/eerste-
amsterdamse-sacramentsprocessie-
sinds-1578/](https://dev.opusdei.org/nl/article/eerste-amsterdamse-sacramentsprocessie-sinds-1578/) (17-8-2025)